

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το «Σχέδιο ανακοίνωσης της Επιτροπής στα κράτη μέλη για τη θέσπιση των κατευθυντήριων γραμμών για τα Προγράμματα Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (ΠΚΠ) για τα οποία τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλουν προτάσεις για ενίσχυση στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Equal»

(2000/C 75/07)

Στις 19 Οκτωβρίου 1999 και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για το ανωτέρω σχέδιο.

Το τμήμα «Απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων, δικαιωμάτων του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 11 Ιανουαρίου 2000 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Sharma.

Κατά την 369η σύνοδο ολομέλειάς της της 26ης και 27ης Ιανουαρίου 2000 (συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 122 ψήφους υπέρ, καμία κατά και 5 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Νομική βάση, περιεχόμενο και πεδίο εφαρμογής της προτασης

1.1. Η νομική βάση για τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για τα Προγράμματα Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (ΠΚΠ) απορρέει από τη Συνθήκη του 'Αμστερνταμ, η οποία περιλαμβάνει έναν νέο τίτλο για την απασχόληση και προβλέπει μια νέα, συντονισμένη στρατηγική απασχόλησης για όλα τα κράτη μέλη. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, οι οποίες βασίζονται στους τέσσερις άξονες της απασχολησιμότητας, της ανάπτυξης του επιχειρηματικού πνεύματος, της προσαρμοστικότητας και των ίσων ευκαιριών, και η μεταφορά τους από τα κράτη μέλη σε εθνικά σχέδια δράσης (ΕΣΔ) για την απασχόληση παρέχουν το πλαίσιο για την οικονομική ενίσχυση σε επίπεδο ΕΕ. Σκοπός της εξεταζόμενης κοινοτικής πρωτοβουλίας, η οποία ονομάζεται Equal, είναι η προώθηση νέων μεθόδων για την καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας. Αυτή η νέα προσέγγιση αποτελεί άμεση συνέπεια του άρθρου 13 της Συνθήκης του 'Αμστερνταμ, το οποίο παρέχει για πρώτη φορά νομική βάση για την καταπολέμηση των διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο, τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό, και του άρθρου 137, που απαγορεύει τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η πρωτοβουλία Equal θα λάβει, επίσης, δεόντως υπόψη την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των αιτούντων άσυλο.

1.2. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ) είναι η σημαντική αύξηση του ποσοστού απασχόλησης στην Ευρώπη σε μακροχρόνια βάση. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την ανάπτυξη των προσόντων και την αύξηση της ικανότητας απασχόλησης των ατόμων που σήμερα βρίσκονται εκτός της αγοράς εργασίας και με την ανταπόκριση στις ανάγκες όσων εργάζονται ήδη, αλλά σε ευπαθείς τομείς, όσον αφορά την ανανέωση και την αναβάθμιση των προσόντων τους. Στην ανακρίνοση της η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι πρέπει να διευρυνθεί η ικανότητα ανάπτυξης επιχειρηματικού πνεύματος και να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας. Απαιτούνται ενέργειες για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων, των διακρίσεων και του αποκλεισμού τόσο για τους ανέργους όσο και για τους απασχολούμενους.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΟΚΕ επικροτεί τη δέσμευση να ενσωματωθεί η πρωτοβουλία Equal στη γενική ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και συμφωνεί ότι η καινοτόμος δράση σε διακρατικό επίπεδο έχει πολλά να προσφέρει.

2.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την έμφαση στη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και στην ενίσχυση του ρόλου των επιχειρήσεων στο πρόγραμμα (παράγραφος 6). Αν και οι επιχειρήσεις είχαν ήδη συμμετάσχει στις προηγούμενες κοινοτικές πρωτοβουλίες, χρειάζεται να ενθαρρυνθούν με εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, για να υπογραμμιστεί η προστιθέμενη αξία και τα οφέλη της συμμετοχής τους. Οι ιδιωτικές εταιρείες συχνά αποθαρρύνονται λόγω του χρόνου που πρέπει να επενδύσουν για τον μεγάλο γραφειοκρατικό φόρτο αυτών των πρωτοβουλιών. Δεν πρέπει, ωστόσο, να παραγνωριστεί η σημασία της συμμετοχής των ΜΚΟ και των κοινωνικών εταίρων στα σχέδια και το πρόγραμμα. Οι δυνατότητες ενσωμάτωσης της πρωτοβουλίας Equal θα είναι μεγάλες και, μολονότι οι αρχές θα είναι ένας σημαντικός παράγοντας, οι άλλοι τομείς θα έχουν και αυτοί πολλά να προσφέρουν και η σημασία της προσφοράς τους δεν πρέπει να υποτιμηθεί.

2.3. Επικροτείται η μετάβαση σε πιο στρατηγικά σχέδια (παράγραφος 6), τα οποία θα συνδέονται στενά τόσο με τη σχετική τομεακή πολιτική όσο και σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο. Θα πρέπει, ωστόσο, να διατηρηθεί η δυνατότητα υποστήριξης και επικεντρωμένων σχεδίων μικρότερης κλίμακας και να καταβληθούν προσπάθειες για τη συμμετοχή των εταιρειών όλων των μεγεθών, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, οι οποίες αποτελούν τον κινητήρα της τοπικής ανάπτυξης. Τα μικρά σχέδια έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες, που δεν την έχουν ίσως τα μεγάλα, αλλά συμβαίνει μερικές φορές να τελματώνονται σε οργανωτικές λεπτομέρειες.

2.4. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις ενέργειες για τη διασφάλιση της πλήρους ενσωμάτωσης του Equal στα άλλα προγράμματα της ΕΕ (παράγραφος 8), τόσο στον τομέα της απασχόλησης όσο και εκτός αυτού, και θα επιθυμούσε να επεκταθεί η ίδια αρχή και στην ενσωμάτωση του Equal στις εθνικές και τις περιφερειακές πολιτικές.

2.5. Είναι αναγκαίο να διασφαλισθεί ότι τα θέματα της ισότητας των φύλων (παράγραφος 9) λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του Equal, καθώς και ότι τα άλλα θέματα ισότητας (καταγωγή, ηλικία, αναπηρία κ.λπ.) αντιμετωπίζονται επίσης ως «οριζόντιοι» στόχοι. Θα πρέπει να εξετασθούν ιδιαίτερος ορισμένα θεματικά πεδία που αφορούν συγκεκριμένα προβλήματα διακρίσεων (όπως το φύλο προβλέπεται να αποτελεί τόσο ειδικό όσο και οριζόντιο θέμα) και, ιδιαίτερα, την αναπηρία. Τα ζητήματα

της διάκρισης εναντίον των αναπήρων έχουν ωφεληθεί πολύ από το πρόγραμμα Horizon και ενδέχεται να περιθωριοποιηθούν αν αντιμετωπισθούν απλώς και μόνο ως οριζόντιος στόχος.

2.6. Η ΟΚΕ κατανοεί ότι τα θεματικά πεδία που προτείνονται στο παρόν στάδιο είναι ενδεικτικά (παράγραφος 9). Ωστόσο, τα πεδία που προτείνονται στην ανακοίνωση δεν καλύπτουν όλο το φάσμα των τομέων που θα πρέπει να καλυφθούν και, ειδικότερα, δεν εκπροσωπούν επαρκώς τους τομείς που καλύπτονται σήμερα από το Adapt. Οι τελικοί θεματικοί τομείς θα πρέπει να είναι πιο αναλυτικοί και να παρέχεται καλύτερη εξήγηση της σημασίας τους — οι ασαφείς ορισμοί των προηγούμενων προγραμμάτων οδήγησαν σε σύγχυση και αναποτελεσματικότητα.

2.7. Η διαδικασία της περιοδικής επανεξέτασης των θεματικών πεδίων (παράγραφος 11) θα πρέπει να σχεδιαστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ενσωματώνεται ομαλά στην υλοποίηση του προγράμματος, χωρίς να επιφέρει καθυστερήσεις ή σύγχυση.

2.8. Τα πρότυπα των «αναπτυξιακών συμπράξεων» (παράγραφος 12) θα πρέπει να είναι εφικτά σε όλα τα κράτη μέλη. Η σημασία του στρατηγικού χαρακτήρα των σχεδίων τους και της ενσωμάτωσής τους σε άλλα προγράμματα και πολιτικές είναι αποφασιστική και απαιτεί μια αναλυτικότερη προσέγγιση των μηνυμάτων που θα εκπνευθούν προς τους δυνητικούς υποψηφίους, καθώς και της ίδιας της διαδικασίας επιλογής. Απαιτεί, επίσης, αναλυτική πληροφόρηση σχετικά με τις τοπικές/περιφερειακές/εθνικές προτεραιότητες, πράγμα που θα αποτελέσει άλλη μία υποχρέωση της τεχνικής υποστήριξης στο επίπεδο των κρατών μελών.

2.9. Η ΟΚΕ έχει λάβει γνώση της κοινής δράσης της 29ης Απριλίου 1999, με την οποία το Συμβούλιο αναγνώρισε ότι είναι ευκαίριο να βοηθούνται με εκπαίδευση και κατάρτιση οι αιτούντες άσυλο που αντιμετωπίζουν επαναπατρισμό, ώστε να αποκτήσουν εφόδια που θα τους είναι χρήσιμα στη χώρα τους⁽¹⁾, η Επιτροπή θα πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για τον προγραμματισμό τέτοιων ενεργειών για τους αιτούντες άσυλο στο πλαίσιο των αναπτυξιακών συμπράξεων (ΑΣ) του Equal.

2.10. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις συμπράξεις με τις χώρες των προγραμμάτων Phare, Tacis και MEDA (παράγραφος 17). Οι κανόνες και οι κανονισμοί που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των ΑΣ του Equal και άλλων ΑΣ εκτός της ΕΕ πρέπει να επανεξετασθούν και να διασαφηνισθούν, ώστε να ξεκαθαριστεί σε όλα τα μέρη τι μπορούν να περιμένουν και τι είναι δυνατό. Ο ελάχιστος αριθμός εταίρων θα πρέπει να μειωθεί σε έναν και είναι σημαντικό να υιοθετήσουν όλα τα κράτη μέλη την ίδια πολιτική έναντι των διακρατικών απαιτήσεων. Αυτό θα πρέπει να ανακοινωθεί σαφώς σε όλα τα μέρη, πράγμα που δεν συμβαίνει με τις τρέχουσες πρωτοβουλίες.

(1) ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ της 26ης Απριλίου 1999 που θεσπίστηκε από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία προβλέπει μέτρα και προγράμματα προοριζόμενα να υποστηρίξουν την υποδοχή και τον εκούσιο επαναπατρισμό προσφύγων, ακουσίων μετακινηθέντων και αιτούντων άσυλο, καθώς και έκτακτη βοήθεια στα άτομα που έχουν εγκαταλείψει το Κοσσυφοπέδιο λόγω των πρόσφατων γεγονότων: ΕΕ L 114 της 1.5.1999, σ. 2, βλ. άρθρο 5 (γ).

3. Ειδικές παρατηρήσεις και συστάσεις

3.1. II. Ενέργειες στο πλαίσιο των ΠΚΠ Equal

Πρότυπα ενεργειών

3.1.1. Οι τρεις ξεχωριστές φάσεις της ανάπτυξης των ΑΣ που προσδιορίζονται στο προτεινόμενο πρότυπο (παράγραφος 21) θα πρέπει να υλοποιούνται όσο το δυνατόν πιο απρόσκοπτα, χωρίς περιττή γραφειοκρατία ή καθυστέρηση κατά τη μετάβαση από τη μία στην άλλη.

Σύσταση αναπτυξιακών συμπράξεων

3.1.2. Κατά τη φάση της περιορισμένης ανάπτυξης, είναι ουσιώδες να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις θεματικές προτεραιότητες, με την κατάσταση της αγοράς εργασίας κ.λπ. και να διευκρινίζονται σαφώς στους δυνητικούς υποψηφίους οι ακριβείς απαιτήσεις. Η σύνδεση με τις προηγούμενες πρωτοβουλίες είναι επίσης σημαντική και απαιτεί περαιτέρω ενέργειες διάδοσης, για να διασφαλισθεί ότι είναι διαθέσιμες όλες οι σχετικές πληροφορίες. Θα πρέπει, επίσης, να υπάρχει σύνδεση με άλλα προγράμματα, ιδιαίτερα με το Leonardo. Αυτό δεν πρέπει να σημαίνει, ωστόσο, ότι θα επιλέγονται μόνο οι υποψήφιοι που έχουν προηγούμενη εμπειρία στα προγράμματα Adapt και Απασχόληση.

Κατευθυντήριες γραμμές για την επιλογή των ΑΣ που θα υλοποιηθούν

3.1.3. Τα κριτήρια που εκτίθενται στην παράγραφο 26 χρειάζεται να συμπληρωθούν με πρόσθετες πληροφορίες, ιδίως σε σχέση με τη στοχοδότηση, την αξιολόγηση, τη διάδοση και την ενσωμάτωση. Τα στοιχεία αυτά είναι τόσο σημαντικά για την πρωτοβουλία Equal, ώστε οι συμπράξεις θα πρέπει να εκδηλώνουν ευθύς εξαρχής τις σχετικές τους δεσμεύσεις.

Η συμφωνία αναπτυξιακής σύμπραξης

3.1.4. Η συμφωνία αναπτυξιακής σύμπραξης θα αποτελεί ένα καθοριστικό έγγραφο. Θα πρέπει να παρέχονται στις συμπράξεις πλήρεις οδηγίες για το τι θα πρέπει να περιλαμβάνει αυτό το έγγραφο και το πώς θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια ζωής της σύμπραξης.

Διακρατική συνεργασία

3.1.5. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ευελιξία όσον αφορά τους τύπους των διακρατικών συμπράξεων. Ορισμένες θα πρέπει να είναι πλήρεις συμπράξεις, ενώ άλλες θα υπηρετούν το ίδιο θέμα καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του σχεδίου. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην ανταλλαγή πληροφοριών και ενδεχομένως στην κοινή λήψη αποφάσεων μεταξύ των κρατών μελών, όταν υπάρχουν ήδη διακρατικές συμπράξεις πριν υποβληθούν οι αιτήσεις.

3.1.6. Όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να υιοθετήσουν την ίδια προσέγγιση της διακρατικής συνεργασίας, ούτως ώστε οι εταίροι να μην εφαρμόζουν αλληλοσυγκρουόμενες πολιτικές: πρόκειται για ένα θέμα που προξένησε σημαντικά προβλήματα στα τρέχοντα προγράμματα Απασχόληση και Adapt.

Υποχρέωση απόδειξης της συγχρηματοδότησης

3.1.7. Η απόδειξη της ύπαρξης συγχρηματοδότησης (παράγραφος 33) θα πρέπει να επανεξεταστεί. Οι ισχύοντες κανόνες σχετικά με την πηγή της συγχρηματοδότησης και οι απαιτήσεις ελέγχου για την απόδειξη της (ιδίως όσον αφορά τις ΜΜΕ) έχουν ζημιώσει σοβαρά τη λειτουργία πολλών σχεδίων και έρχονται σε άμεση αντίφαση με τους στόχους των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

Εφαρμογή των κανόνων του ΕΚΤ

3.1.8. Θα πρέπει να εξεταστεί η απλοποίηση των διαδικασιών και της γλώσσας και η μείωση του διοικητικού φόρτου που απορρέει από την εφαρμογή των κανόνων του ΕΚΤ, οι οποίοι είναι διαμορφωμένοι ουσιαστικά για μονοετή σχέδια, και η μετατροπή τους σε πολυετή σχέδια. Όχι μόνο πρέπει να είναι δυνατή η επέκταση των χρονοδιαγραμμάτων των σχεδίων, αλλά και να εξετάζονται ευθύς εξαρχής μεγαλύτερες χρονικές περιόδους. Οι επεκτάσεις δεν θα μπορούν να συμφωνούνται παρά μόνο σε πολύ προχωρημένο στάδιο της ζωής των έργων, ενδέχεται δε να συνεπάγονται σημαντικό πρόσθετο διοικητικό φόρτο. Θα ήταν ωφέλιμο να επιτρέπεται σε ορισμένα σχέδια να διαρκούν έως 5-6 έτη, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να επιδείξουν και πιο μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Αυτό είναι σημαντικό για την παρατήρηση των μακροχρόνιων ωφελειών των πειραματικών δράσεων.

Οι συνέπειες της αυξημένης ευελιξίας των κανονισμών του ΕΚΤ (παράγραφος 36) θα πρέπει να εξεταστούν σε βάθος και να δοθούν πολύ σαφή μηνύματα στους προτείνοντες (ιδίως σε σχέση με την επιλεξιμότητα). Θα πρέπει να εξεταστεί ο συνολικός αντίκτυπος του ΕΚΤ στις πρωτοβουλίες, διότι πολλές από τις διατάξεις που το διέπουν δεν ταιριάζουν στις πειραματικές, διακρατικές δράσεις και αντιστρατεύονται το πνεύμα του προγράμματος και την ικανότητα προσφοράς του.

Διάδοση των καλών πρακτικών και ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων

3.1.9. Η ΟΚΕ επικροτεί την εντονότερη επικέντρωση στη διάδοση των αποτελεσμάτων (παράγραφος 37) και την αυξημένη έμφαση στην ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα. Ιδιαίτερα θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η σύνδεση με την εθνική πολιτική για την απασχόληση και να αναζητηθούν κατάλληλες διαρθρώσεις υλοποίησης και παρακολούθησης, για να εξασφαλιστεί η ύπαρξη αυτής της σύνδεσης. Η χρηματοδότηση πρόσθετων δραστηριοτήτων διάδοσης και ενσωμάτωσης (παράγραφος 38) αποτελεί θετική εξέλιξη, αλλά θα πρέπει παράλληλα να απλοποιηθεί και να καταστεί αποτελεσματικότερη και η διαδικασία λήψης των σχετικών αποφάσεων.

Τεχνική υποστήριξη

3.1.10. Η τεχνική υποστήριξη (παράγραφοι 40-42) έχει ζωτική σημασία για την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του προγράμματος. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να χρηματοδοτείται σε ποσοστό 100 % (όπως προβλέπεται για το γραφείο τεχνικής υποστήριξης σε επίπεδο ΕΕ).

3.2. III. Μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Μηχανισμοί για τη δημιουργία αντικτύπου σε επίπεδο Ένωσης

3.2.1. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις προτεινόμενες δράσεις της θεματικής επανεξέτασης της πρωτοβουλίας Equal σε επίπεδο Ένωσης και της περιοδικής αποτίμησης της προστιθέμενης αξίας της στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για την απασχόληση, αλλά θεωρεί τη δημιουργία νέων φόρουμ συζήτησης επιπλέον των ήδη υπαρχόντων περιττή επανάληψη προσπάθειών. Είναι σημαντικό να δοθεί περισσότερη προσοχή στα μηνύματα που θα εκπνευθούν και στο κοινό που θα πρέπει να τα λαμβάνει, διότι είναι πολύ εύκολο σ' αυτό το πλαίσιο να μπει κανείς στον πειρασμό να αρχίσει από το μέσο και όχι από το μήνυμα.

3.2.2. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες του γραφείου τεχνικής υποστήριξης (παράγραφος 47) θα πρέπει να προσδιοριστούν με σαφήνεια και να γνωστοποιηθούν αρκετά νωρίς σε όλα τα άλλα μέρη. Θα πρέπει, επίσης, να διασαφηνιστεί η σχέση αυτού του γραφείου με την τεχνική υποστήριξη στο επίπεδο των κρατών μελών.

3.3. IV. Προετοιμασία των προγραμμάτων

Τα προτεινόμενα περιεχόμενα των ΠΚΠ

3.3.1. Κάθε πρόταση κοινοτικής πρωτοβουλίας (ΠΚΠ) στο πλαίσιο του Equal θα πρέπει να περιλαμβάνει, επιπλέον των σημείων που απαριθμούνται στην παράγραφο 49, μια αναλυτική επισκόπηση της σχέσης μεταξύ του Equal και της εφαρμογής άλλων κοινοτικών και εθνικών προγραμμάτων και να προσδιορίζει τρόπους για τη διασφάλιση της αρμονικής συνεργασίας μεταξύ τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν τι μέτρα θα μπορούσαν να λάβουν για να περιορίσουν τις αλληλεπικαλυπτόμενες και τις αλληλοσυγκρουόμενες προτεραιότητες και να επιτύχουν τη μέγιστη δυνατή συνέργια κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Το προτεινόμενο χρηματοδοτικό πλαίσιο των ΠΚΠ

3.3.2. Το χρηματοδοτικό πλαίσιο που προτείνεται στην παράγραφο 50 θα πρέπει να είναι πιο απλό από αυτό που εφαρμόζεται σήμερα, προκειμένου να αποφευχθούν οι χρονοβόρες και αντιπαραγωγικές τροποποιήσεις του προγράμματος εκ των υστέρων.

3.3.3. Τα ποσοστά παρέμβασης για τις ΑΣ θα πρέπει να επανεξεταστούν και να μελετηθεί το ενδεχόμενο υψηλότερων ποσοστών για τα σχέδια ιδιαίτερα πειραματικού χαρακτήρα. Μια εναλλακτική πρόταση θα ήταν να προβλεφθούν ποσοστά που θα μειώνονται με την πάροδο του χρόνου, τα οποία θα επιτρέπουν στα σχέδια να ξεκινούν με πόρους του ΕΚΤ και να μεταβαίνουν στην απαιτούμενη συγχρηματοδότηση αργότερα. Η μέθοδος αυτή παρέχει επίσης τη δυνατότητα να εξακριβωθεί καλύτερα η βιωσιμότητα των δράσεων των σχεδίων, άρα και οι δυνατότητες ενσωμάτωσής τους.

3.3.4. Οι ρυθμίσεις που αφορούν την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των σχεδίων (παράγραφος 50) θα πρέπει επίσης να επανεξεταστούν. Τα στατιστικά δεδομένα που προβλέπονται από το ΕΚΤ θα πρέπει να τροποποιηθούν έτσι ώστε να συμπεριλάβουν και ποιοτικά δεδομένα, τα οποία να λαμβάνουν υπόψη την καινοτομία και τον πειραματισμό. Επίσης, στις ΑΣ θα πρέπει να παρασχεθεί πολύ πιο σαφής καθοδήγηση όσον αφορά τον τύπο αξιολόγησης που θα πρέπει να διενεργούν οι ίδιες, με συμπερίληψη ορισμένων κοινών θεμάτων προς διευκόλυνση των συγκρίσεων.

3.3.5. Ένα άλλο ζήτημα που θα πρέπει να επανεξεταστεί είναι η διαδικασία του χρηματοοικονομικού ελέγχου, με μεγαλύτερη έμφαση στη σαφή και επακριβή ενημέρωση ευθύς εξαρχής και στη χρήση κοινών συστημάτων αντί για την εξελικτική προσέγγιση «κατά περίπτωση» που εφαρμόζεται σήμερα.

Χρονοδιάγραμμα υποβολής και συμφωνίας των σχεδίων ΠΚΠ

3.3.6. Τα χρονοδιαγράμματα για την υποβολή και τη συμφωνία των σχεδίων (παράγραφος 53) πρέπει να επανεξετασθούν (όπως άλλωστε και όλα τα στάδια) υπό το πρίσμα του πραγματικά εφικτού, πράγμα το οποίο θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πρόγραμμα. Τα τρέχοντα προγράμματα προβλέπουν δυστυχώς πολύ συχνά πλασματικά χρονοδιαγράμματα, τα οποία όλα τα μέρη γνωρίζουν ότι δεν πρόκειται να τηρηθούν στην πράξη. Το γεγονός αυτό υπονομεύει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων και τη φήμη τους.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση των εθνικών προγραμμάτων

3.3.7. Θα πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος των επιτροπών παρακολούθησης (παράγραφος 55) με τη θέσπιση περισσότερων διαρθρώσεων που θα διασφαλίζουν την καλή ποιότητα των εργασιών και τον σχηματισμό αποτελεσματικών συνδέσμων με άλλους βασικούς συντελεστές.

3.3.8. Όπως ειπώθηκε και ανωτέρω, η παρακολούθηση στο επίπεδο των προγραμμάτων (παράγραφος 56) θα πρέπει να επανεξεταστεί και να προσαρμοσθεί περισσότερο στον καινοτόμο και διακρατικό χαρακτήρα του προγράμματος, συμπεριλαμβάνοντας μέτρα «άυλων» αποτελεσμάτων και μάθησης και όχι μόνο μέτρα που αφορούν την ακαθάριστη παραγωγή.

3.3.9. Το χρονοδιάγραμμα για την αξιολόγηση του προγράμματος (τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ) θα πρέπει να διασφαλίζει ότι διατίθεται πληροφορία για την επιρροή των μελλοντικών εξελίξεων και ότι οι πληροφορίες αυτές δεν χορηγούνται ούτε πολύ νωρίς ούτε πολύ αργά.

Βρυξέλλες, 26 Ιανουαρίου 2000.

Η Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την διευκρίνιση του κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 2223/96 όσον αφορά τις αρχές που διέπουν την καταγραφή φόρων και κοινωνικών εισφορών»

(2000/C 75/08)

Στις 14 Ιανουαρίου 2000, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της ΣΕΚ, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να ορίσει γενικό εισηγητή για την κατάρτιση της γνωμοδότησης, τον κ. Vasco Cal.

Κατά την 369η σύνοδο ολομέλειας της 26ης και 27ης Ιανουαρίου 2000 (συνεδρίαση της 26ης Ιανουαρίου) η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 79 ψήφους υπέρ και 3 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΟΛ) προσδιορίζει την ανάγκη χρηματοδότησης των δημοσίων διοικήσεων των κρατών μελών ή του δημοσίου ελλείμματος. Η έννοια αυτή είναι πολύ σημαντική στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου που αφορά τα υπερβολικά ελλείμματα, το οποίο διέπει το Σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης. Για τις ανάγκες του πρωτοκόλλου, πρέπει να μπορεί να υπολογίζεται χωρίς καθυστέρηση το δημόσιο έλλειμμα κάθε κράτους μέλους και τα αριθμητικά στοιχεία να είναι συγκρίσιμα και διαφανή.

1.2. Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένα κράτη μέλη δηλώνουν τους φόρους και τις εισφορές που τους οφείλονται (ανάλογα με τις φορολογικές αποτιμήσεις και δηλώσεις), ενώ άλλα δηλώνουν τα ποσά που όντως εισπράττονται. Τα ποσά αυτά γίνονται γνωστά με καθυστέρηση. Στην πρώτη περίπτωση περιλαμβάνονται και ποσά που δεν θα καταβληθούν ποτέ διότι αντιστοιχούν σε φόρους που δεν εξοφλήθηκαν λόγω αφερεγγυότητας, πτωχεύσεων κ.τλ.

1.3. Η Επιτροπή προτείνει «στους φόρους και τις κοινωνικές εισφορές που καταγράφονται στο σύστημα να μην περιλαμβάνονται τα ποσά που δεν αναμένεται να εισπραχθούν» και «κατά συνέπεια, οι φόροι και οι κοινωνικές εισφορές που καταγράφονται